
SAKSFRAMLEGG

Til: Styret for Norges arktiske universitetsmuseum og
akademi for kunsthøgskolen

Møtedato:

Sak:

Søknad om opprettelse og akkreditering av et toårig engelskspråklig masterprogram i landskapsarkitektur - Master in Landscape Architecture

Innstilling til vedtak:

Styret ved Norges arktiske universitetsmuseum og akademi for kunsthøgskolen anbefaler at det toårige engelskspråklige studieprogrammet Master in Landscape Architecture opprettes og akkrediteres.

Bakgrunn:

I 2013 startet Arkitektur- og designhøgskolen i Oslo (AHO) og UiT i fellesskap et toårig pilotmaster-program i landskapsarkitektur i Tromsø. AHO var den formelle eier av programmet og UiT var vertskap for det. Programmet ble lagt til Kunstakademiet. Hensikten var å vinne erfaringer som skulle være til nytte i arbeidet med å etablere en femårig mastergrad i landskapsarkitektur eid av AHO og UiT i fellesskap (fellesgraden) hvor de tre første studieårene skulle legges til AHO og de to siste til UiT.

Etter at Stortinget bevilget studieplasser fra og med budsjettåret 2017, ble de første studentene på fellesgraden tatt opp høsten 2018. Tre årskull er nå tatt opp, og de første studentene kommer til Tromsø høsten 2021. Fra og med opptaket høsten 2022 vil det være tatt opp 100 studenter på programmet – 60 av disse vil ha tilhold på AHO og 40 i Tromsø.

Gjennom arbeidet med fellesgraden har det vært rettet et vaksomt øye mot det tidspunktet hvor studentene skal skifte studiested fra Oslo til Tromsø – dvs. fra 6.-7. semester. Generelt sett representerer det en utfordring å skifte studiested midt i et utdanningsløp. Mange forhold spiller inn – personlig status, familierelasjoner, økonomi, bolig, nettverk for å nevne noe. I fellesgradens tilfelle vil det å skifte studiested kunne bli ytterligere utfordrende fordi studentene jo fortsetter i samme studieprogram samtidig som de flytter fra en institusjon, et studie- og læringsmiljø de er blitt godt kjent med i løpet av de tre første årene, til fordel for et samlet sett mindre arkitekturfaglig fagmiljø i en ny by hvor man må etablere seg som student på nytt. I tillegg kommer at fellesgradens utvekslingssemestre er lagt til 7.-8. semester, at AHO har et toårig engelskspråklig masterprogram i landskapsarkitektur som det åpnes for søknad om overgang til, at NMBU har et masterprogram i landskapsarkitektur.

Flere generelle tiltak er satt inn for å hindre at studenter ikke skifter studiested – gjennomføring av bemanningsplanen som sikrer full bemanning ved UiT (ansettelse av vitenskapelig ansatte og teknisk-administrativt støttepersonell), istandsetting av nye undervisningslokaler og oppgradering

av eksisterende ved UiT, styrking av fagfellesskapet mellom fagmiljøet på AHO og UiT, flere informasjonsmøter med studentene, og lærerutveksling for å nevne noe.

Fellesgradens styrende organer¹ har i flere omganger behandlet de såkalte «overgangsutfordringene». I tillegg til å iverksette ulike tiltak knyttet til fellesgraden ba konsortiumstyret i et brev til AHOs UiTs rektorer fra februar 2020 – se vedlegg 1 – om å få utredet mulighetene for oppretting av et toårig mastergradsprogram i den hensikt å ha muligheten for å kunne ta opp et supplerende antall studenter likt det antall som er nødvendig for å «fylle opp» studentkullet slik at det samlede antall studenter i Tromsø ble 20 på hvert år.

I tillegg til «overgangsutfordringene», var det viktig for Konsortiumstyret at dette toårige masterprogrammet ble engelskspråklig. Erfaringene fra pilotprogrammet viser at et slikt program er attraktivt for utenlandske søkere. Muligheten for å kunne ta opp utenlandske søkere i tillegg til utvekslingsstudenter, vil gi et positivt bidrag til fagmiljøets internasjonalisering.

Konsortiumstyret foreslo to modeller:

1. Oppretting av en toårig internasjonal felles mastergrad mellom AHO og UiT som organiseres, eies og driftes etter den samme modell som den femårige fellesmasteren innenfor rammen av dagens studieplanbevilgning.
2. Opprettingen av en egen internasjonal toårig mastergrad på UiT som speiler fellesgradens 4. og 5. år når det gjelder studieplan og undervisning

Pilotmasterprogrammet var/er engelskspråklig – det siste kullet har eksamen våren 2021. Majoriteten av studenter på dette programmet har vært ikke-skandinavisktalende. Pilotmasterprogrammet har avdekket et behov for et engelskspråklig mastergradstilbud i Tromsø. Grunnen er synes åpenbart å være knyttet til programmet arktiske profil. Flere av de uteksaminerte kandidatene har valgt å bli værende og arbeide i Nord-Norge.

Fellesgraden er norskspråklig. Det betyr at det kun er personer som behersker et skandinavisk språk som vil kunne tas opp som studenter. Deler av emnetilbudet i løpet av de to siste årene er engelskspråklig, noe som muliggjør utveksling inn i 7. og 8. semester. Utvekslingsstudenter kan imidlertid ikke avlegge diplomeksamen.

Det ble gitt klarsignal til den ønskede utredning. Konklusjonen er blitt at AHO har opprettet en toårig spesialisering av sitt toårige engelskspråklig masterprogram i landskapsarkitektur - [Arctic/subarctic landscape and territorial studies / Campus Tromsø](#) – i påvente av opprettelsen av det master-programmet som det søkes i denne saken – se vedlegg 2. AHOs spesialisering er en midlertidig overgangsordning. Det faglige innholdet i spesialiseringen er den samme som i det masterprogrammet det søkes om.

Formelle og faglige hensyn, samt implikasjoner for administrasjon, bemanning, infrastruktur og økonomi

Høsten 2017 vedtok styrene ved AHO og UiT (Universitetsstyresak 54/17) å opprette et felles integrert masterprogram i landskapsarkitektur. En fellesgrad skal etter regelverket organiseres som et konsortium. Det skal inngås en avtale (konsortiumavtale) som regulerer ansvarsdelingen mellom de samarbeidende partnerinstitusjonene, og det skal gå fram av vitnemålet at studiet er gitt i samarbeid.

Konsortiumavtalen ble underskrevet i februar/mars 2018. Den beskriver opprettelsen av to styrende organer – et konsortiumstyre (KS) og et programstyre (PS) – med likeverdig

---

¹ Ved opprettelse av fellesgrader skal det etableres et såkalt konsortium hvor et konsortiumstyre får tildelt seg partnerstyrenes ansvar for utdanningskvalitet, mens partnerne (AHO og UiT i dette tilfellet) beholder ansvaret for infrastruktur, økonomistyring og personell. Denne fellesgraden har to formell styringsorganer – konsortiumstyret og programstyret. Konsortiumsamarbeidet er regulert av en konsortiumavtale.

representasjon fra begge parter og reglementert studentrepresentasjon. Konsortiumstyret ivaretar konsortiumavtalen på vegne av institusjonenes styrer og fastsetter utfyllende bestemmelser innenfor rammene av konsortiumavtalen. Ledelsen av styrene veksler mellom institusjonene slik at den som har lederen for KS ikke har det for PS og omvendt. Sekretariatsoppgavene for KS og PS er lagt til studieadministrasjonene ved de to institusjonene og følger lederne av styrene.

Det faglige innholdet i fellesgraden, relevans og andre forhold er grundig gjort rede for i universitetsstyresaken (jf. ePhorte 2016/3473-24). Universitetsdirektøren hadde i sitt saksframlegg til universitetsstyret følgende overordnede oppsummering av søknaden om opprettelse av studieprogrammet:

Universitetsdirektøren mener at Det kunstfaglige fakultet på forbilledlig vis har redegjort for alle vesentlige forhold som knytter seg til studieplan, studieprogrammets faglig nivå, utforming av læringsutbyttebeskrivelser, faglig programledelse, fagmiljøets dokumenterte resultater, samt vurderinger av studentrekruttering og samfunnsbehov. Skjerpede krav til samhandling med arbeids- og næringsliv er godt ivaretatt. Det samme er i all hovedsak også de særskilte kravene forskriftene stiller til fellesgrader.

Studieprogrammet fremstår som svært godt gjennomarbeidet. Tilbudt som fellesgrad synes programmet egnet til å gi vesentlig merverdi, og til å løfte både faglig innhold og fagmiljø. Programmet har dessuten en tydelig arktisk profil, og passer meget godt inn i UiTs strategi og portefølje.

Det eneste vurderingspunktet der universitetsdirektøren har vesentlige merknader, angår fagmiljøets størrelse og bredde. Hovedutfordringen her er at ikke alle fagstillingene som skal inngå i fagmiljøet er besatt, og at det er lagt opp til at det skal gjøres tilsetninger også etter at programmet er igangsatt. (...) Det er imidlertid flere spesielle omstendigheter som gjør at universitetsdirektøren likevel vil tilrå at programmet opprettes. For det første er det igangsatt en omfattende prosess som både involverer en samarbeidende institusjon og KD. For det andre har Det kunstfaglige fakultet og AHO presentert en troverdig rekrutteringsplan som gjør at risikoen for ikke å kunne tilby studentene en fullverdig utdanning gjennom hele studiets forløp, vurderes som liten. At det eksisterende fagmiljøet kan vise til dokumenterte resultater på høyt nivå, samarbeid med andre fagmiljøer nasjonalt og internasjonalt, samt gode betingelser for videre FoU-virksomhet koplet til studieprogrammet, er også vektlagt. Dersom det mot formodning likevel ikke skulle lykkes å innfri alle fagmiljøkrav innen planlagt tid, vil en løsning kunne være å nedskalere studenttallet og eventuelt gjøre andre tiltak for slik å sikre at fagmiljøets størrelse er tilpasset antall studenter, studieprogrammets egenart og annen påkrevet virksomhet i fagmiljøet.

Bemanningsplanen som fulgte søknaden om opprettelse, er blitt fulgt og de to siste vitenskapelige stillingene er nå utlyst, til bedømming og tilsetningsvedtak påregnes i løpet av inneværende semester. I tillegg er det ansatt en verksmester i 50 % stilling ved Kunstakademiet verksted samt en studiekonsulent med kontorsted Kunstakademiet som øker den studieadministrative kapasiteten. Alt med sikte på å kunne gi en forsvarlig drift av programmet.

En vesentlig del av arbeidet med å utrede mulighetene for oppretting av et toårig engelskspråklig mastergradsprogram, har vært å ferdigstille emneplanene for 4. og 5. studieår (v/UiT).

Konsortiumstyret fattet endelig vedtak av disse i sitt møte 03.12.20 - sak 39/20. Det ble da lagt det faglige grunnlaget for å kunne søke om oppretting og akkreditering av et nytt toårig program – se vedlegg2. Det er nemlig fire klare forutsetninger som ligger til grunn for denne søknaden:

1. Studieprogrammets innhold skal være helt samsvarende med 4. og 5. studieår på fellesgraden.
2. Antallet studieplasser skal ikke økes.
3. All undervisning, forskning og formidling skal utføres av fellesgradens personell innenfor deres tildelte arbeidstidsressurs.

4. Det skal ikke føre til behov for øking av tildelte ressurser til infrastruktur, verkstedstilbud eller studieadministrativt arbeid.

Ad pkt. 1 Faglige forutsetninger

Det bekreftes at det engelskspråklige studieprogrammets innhold er helt likt 4. og 5. studieår i fellesgraden, dog med den forskjell at det er en engelsk utgave. Dermed sikres den samme kvalitet som fellesgraden og programmet møter følgelig også de samme kvalitetskriterier som fellesgraden.

Ad pkt. 2 Antall studieplasser

Opptaket av studenter skal avstemmes slik at det samlede antall landskapsarkitektstudenter i Tromsø blir 20 hvert år.

Ad pkt. 3 Vitenskapelige personellressurser

All undervisning skal gis av personell tilknyttet fellesgraden innenfor de personellressurser som er tildelt denne.

Ad pkt. 4 Teknisk-administrativ støtte

Opprettelse av fellesgraden skal ikke ha konsekvenser for infrastruktur eller verkstedsressurser.

Behovet for studieadministrative ressurser vil øke noe fordi det vil være tale om å drifte to studieprogram i stedet for ett. Etter en nærmere vurdering er konklusjonen at det ikke vil føre til noe behov for økte personellressurser.

Konklusjonen er at studieprogrammet kan opprettes og driftes innenfor de faglige, administrative, infrastrukturelle og økonomiske rammer som er tildelt fellesgraden.

Lena Aarekol
direktør
–
lena.aarekol@uit.no
77 64 50 10

Kjell Magne Mælen
Instituttleder
–
kjell.magne.maelen@uit.no
77 66 05 63

Vedlegg:

- 1 Brev fra Konsortiumstyret til AHOs UiTs rektorer av februar 2020
- 2 Søknad om oppretting og akkreditering toårig internasjonalt masterprogram i Landskapsarkitektur

Dokumentet er elektronisk godkjent og krever ikke signatur